
DATUM
2023-11-23

Lokal överenskommelse

Psykisk hälsa och suicidprevention

Skånes sydvästra kommuner

- Barn upp till 18 år som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning
- Barn upp till 18 år och unga till och med 20 år som vårdas utanför det egna hemmet samt vuxna.
- Personer i alla åldrar med psykisk funktionsnedsättning.
- Personer i alla åldrar som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopingmedel eller spel om pengar.

Bakgrund

Denna lokala överenskommelse utgår från den Ramöverenskommelse som gäller för Region Skåne samt Skånes kommuner (2021-02-11). Det som inte regleras i denna lokala överenskommelse hänvisas till Ramöverenskommelsen.

Ramöverenskommelsen fastställer parternas gemensamma avsikt att bedriva och utveckla samarbete för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för målgrupperna. Samarbete ska ske med individen i centrum.

Skånes sydvästra kommuner består av Svedala kommun, Trelleborgs kommun och Vellinge kommun. Dessa kommuner har tillsammans en delregional styrgrupp för psykisk hälsa/psykiatri med representation av IFO-chefer och Region Skåne.

I delregion Sydvästra Skåne har tjänstemannaberedningen tillsatt en styrgrupp med uppgift att leda arbetet för en stärkt samverkan mellan kommuner och region. Styrgruppen rapporterar till tjänstemannaberedningen som:

- Ansvarar för strategisk planering och samordningsinsatser gemensamt
- Ansvarar för samverkan enligt Ramöverenskommelsen
- Ansvarar för samverkan enligt lokal överenskommelse
- Ansvarar för uppföljning av lokal överenskommelse
- Ansvarar för fördelning av de länsgemensamma medlen

Styrgruppen har som målsättning att genomföra möten ca 4 gånger/år.

Mål och syfte

Målet är att samarbetet ska leda till att personer inom målgrupperna ska få:

- Tillgång till tidiga insatser på rätt nivå
- Möjlighet att leva som andra och vara delaktiga i samhället
- Stöd till återhämtning
- Möjlighet till rehabilitering/habilitering utifrån individuella förutsättningar

Syftet är att förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa. Samarbete och samordning ska utgå från mötet med individen och dennes närstående.

Målgrupper

- Barn upp till 18 år som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning
- Barn upp till 18 år och unga till och med 20 år som vårdas utanför det egna hemmet samt vuxna
- Personer i alla åldrar med psykisk funktionsnedsättning
- Personer i alla åldrar som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopingmedel eller spel om pengar

Parter

Parter i denna överenskommelse för Trelleborgs kommun, Svedala kommun och Vellinge kommun:

- Socialförvaltningen/motsvarande inkl. LSS
- Barn- och utbildningsförvaltning/motsvarande

- Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser

För Region Skåne samt andra hälso- och sjukvårdsverksamheter, verksamma inom ovanstående kommuner:

- Barn- och ungdomspsykiatri inkl. ungdomsmottagningar
- Habiliteringsmottagningar barn, unga och vuxna
- Region Skånes vårdcentraler (inkl. BVC, BMM)
- Vuxenpsykiatri

Alla parter har ett ansvar att informera och implementera den lokala överenskommelsen i sin verksamhet liksom Ramöverenskommelsen.

Tvist

Tvister mellan verksamheter i Region Skåne och Skånes kommuner ska i första hand lösas av närmaste chef med mandat att fatta beslut i aktuell fråga. Företrädarna har ett gemensamt ansvar att komma fram till en gemensam lösning med den berörda personens behov i centrum.

Samverkansproblem och tvister ska lösas skyndsamt och återkoppling ska ske till alla berörda parter.

Ansvar för lösning av tvist har:

1. närmaste chef med mandat att fatta beslut i aktuell fråga
2. verksamhetschef med mandat att fatta beslut om frågan inom hälso- och sjukvården och förvaltningschef, eller annan tjänsteperson med delegation, inom kommun.
3. parterna kan, vid oenighet i enskilda ärenden, vända sig till [Skånegemensam samverkansgrupp psykiatri](#) (SSP) för förslag på lösning. SSP:s bedömning är inte prejudicerande för ansvarsfördelningen mellan Region Skåne och kommunerna.
4. Var och en av parterna har möjlighet att, om det uppstår oenighet, lyfta frågor som rör denna överenskommelse och eventuellt behov av särskilda bedömningar och rekommendationer till Centralt Samverkansorgan.

Uppföljning av överenskommelsen

Den lokala överenskommelsen följs upp av styrgruppen och rapporteras sedan till tjänstemannaberedningen. Detta görs genom att inhämta information från respektive part gällande måluppfyllelse samt genomförda aktiviteter.

Utgångspunkter

Den gemensamma värdegrunden för samarbete och de verksamheter som omfattas av detta avtal är:

- Arbeta med fokus på individen och skapa samarbetslösningar utifrån individens behov och förutsättningar

- Sträva efter att tillgodose individens förväntningar på respektfullt bemötande, inflytande och självbestämmande samt ge en lättillgänglig vård och omsorg av hög kvalitet
- Parterna har som målsättning att de olika verksamheterna ska upplevas som en organisation utifrån individens perspektiv.

Oklarheter för kostnadsansvar mellan verksamheter får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård och behandling.

Barnrättsperspektiv

Utifrån Barnkonventionen ska barnets bästa bedömas och beaktas vid alla beslut som rör individen i syfte att bejaka barnets rättigheter.

Hälso- och sjukvården är skyldig att särskilt beakta minderåriga barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har en psykisk störning eller psykisk funktionsnedsättning eller har ett missbruk av alkohol, annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar.

Socialtjänsten ska verka för att barn får en trygg uppväxt och att förebyggande insatser ges. Därutöver ska socialtjänsten upptäcka och stödja barn som anhöriga när förälder har missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller andra allvarliga svårigheter som kan påverka föräldraskapet samt barnets hälsa och utveckling. Att särskilt beakta syskonens roll i familjen är viktigt.

Skollagen påtalar särskild hänsyn till barnets bästa

10 § I all utbildning och annan verksamhetenligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

Personal i förskola, skola samt hälso-och sjukvård är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Anmälan bör göras skriftligt i enlighet med lokala riktlinjer i respektive kommun.

Samverkansstruktur

Den berörda individens behov ska alltid stå i centrum. I samarbetssituationer är bemötandet av samarbetspartnern av stor vikt. Samverkan ska präglas av ömsesidig respekt för varandras profession, kompetens och erfarenhet.

Samverkansgruppernas huvudsakliga uppgifter är att verka för att samordning sker mellan verksamheterna, bidra med beslutsunderlag, implementera tjänstemannaberedningens och styrgruppens beslut samt i övrigt bidra till en ökad integration mellan regionen och kommunerna i Skånes sydvästra delregion.

Parterna ska verka för att ingående verksamheter prioriterar deltagande vid möten och andra aktiviteter inom ramen för vårdsamverkan.

Giltighetstid

Den lokala överenskommelsen gäller från och med beslutsdatum och tills vidare med 18 månaders uppsägningstid. Om parterna är överens kan justeringar göras under avtalstiden.

Upphävande av tidigare överenskommelser

I och med godkännande av denna lokala överenskommelse upphävs tidigare beslutade lokala överenskommelser i Trelleborgs kommun, Svedala kommun och Vellinge kommun.

Handlings- och aktivitetsplan 2023–2025

Individinflytande och delaktighet

Vården och omsorgen kan främja delaktighet genom individuellt utformat stöd och genom att ta vara på den enskildes erfarenheter och synpunkter. Delaktighet kan på olika sätt bidra till verksamhetsutveckling.

Målsättning

Parterna avser att främja brukarinflytandet i det delregionala arbetet i syfte att individen ska uppleva kontakter med olika verksamheter så sömlös som möjligt.

Aktiviteter

- Brukarorganisationer bjuds regelbundet in till samverkansgrupperna Barn och unga samt Vuxna vid minst två tillfällen per år.

Uppföljning

Årlig rapportering till styrgruppen.

Samordnad individuell plan (SIP)

En samordnad individuell plan (SIP) ska upprättas tillsammans med brukare och patient om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas och individen samtycker till det. En SIP ska alltid upprättas tillsammans med den person som har behov av insatserna, oavsett personens ålder eller problem. Planen ska tydliggöra vem som gör vad och när det ska göras. Vid planering av SIP används Rutin för arbete med Samordnad Individuell plan (SIP) med revideringsdatum 2023-05-04¹.

Målsättning

Parterna har som målsättning att öka individens delaktighet i SIP-processen. Individen ska alltid få möjlighet att aktivt vara med i planeringen och få påverka vilka aktörer som ska delta. SIP är till för att möta individens behov och måste därför utgå från individens upplevelse och önskemål. Parterna vill samtidigt främja att en gemensam syn på SIP formas mellan verksamheterna.

Aktiviteter

- Vuxenpsykiatrien samordnar och genomför SIP-utbildningar med inriktning vuxna och unga vuxna i form av workshops för personal inom socialtjänst, elevhälsa och hälso- och sjukvård inom delregion Skåne sydväst under 2023 och 2024.
- Barn- och ungdomspsykiatrien samordnar och genomför SIP-utbildningar med inriktning mot barn och unga i form av workshops för personal inom socialtjänst, elevhälsa och hälso- och sjukvård inom delregion Skåne sydväst under 2024.
- Chefer tillser att personal genomför skånegemensam SIP-utbildning från och med september 2023 (lägg in URL)
- Om möjligt genomföra utbildning på hemsidan Uppdrag Psykisk hälsa <https://www.uppdragpsykiskhalsa.se/sip/utbildningar-om-sip/>.

¹ Rutinen finns på Vårdgivare Skånes hemsida: <https://vardgivare.skane.se/siteassets/4.-uppdrag-och-avtal/kommunsamverkan/sip/sip-rutin.pdf>

Uppföljning

Antal deltagare från respektive verksamhet/organisation som har deltagit på SIP-utbildning. Redovisas under Q1 2024 till sammankallande för samverkansgrupperna.

Tidiga och samordnade insatser (TSI)

Tidiga och samordnade insatser (TSI) handlar om att barn och unga ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För att uppnå detta krävs en förbättrad och utvecklad samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Målsättning

Parterna önskar arbeta mer förebyggande i syfte att främja psykiskt välbefinnande hos barn och unga samt arbeta för att öka kunskapen om psykisk hälsa bland barn och unga för personalen inom skola och socialtjänst.

Aktiviteter

- Arbeta för att sprida information från TSI Skåne och TSI nationellt till delregional nivå.
- Första linjen tillsammans med kommunernas barnkoordinatorer (eller motsvarande) planerar och genomför utbildning kring psykisk hälsa för personal som jobbar med barn och unga i skola och socialtjänst.
- Första linjen tillsammans med kommunernas barnkoordinatorer (eller motsvarande) planerar för införande av konsultationstid mellan BUP första linjen och kommunerna.

Uppföljning

- Information från nationell TSI och TSI Skåne på dagordningen i samverkansgrupp Barn och unga.
- Antal utbildningstillfällen samt antal deltagare/deltagande verksamheter arrangerade av första linjen/barnkoordinatorer.
- Uppföljning av konsultationstid.

Kunskapsstyrning

Målsättning

Parterna har som målsättning att öka kunskapen om psykisk hälsa i syfte att kunna erbjuda en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet.

Aktiviteter

- Informera kring Skånevecka psykisk hälsa i oktober 2023.
- Första linjen planerar och genomför utbildning i VIP Adhd för personal inom socialtjänst, elevhälsa och hälso- och sjukvård i delregion Sydväst.
- Informera om de olika VIP-programmen för deltagarna i samverkansgrupperna.
- Samverkansgrupperna informerar om BUP-online.

Uppföljning

Antal anställda som genomgått utbildning om VIP ADHD.

Samverkan

Målsättning

Parterna eftersträvar en effektiv samverkan där individen står i centrum. Målsättningen är att öka förståelsen för varandras uppdrag, regelverk och arbetssätt. Brukarorganisationerna ska ges möjlighet att delta aktivt i detta arbete.

Aktiviteter

- Under hösten 2023 tillsätts en arbetsgrupp med uppgift att ta fram ett förslag för en gemensam introduktionsdag för nya medarbetare. Syftet med introduktionsdagen är att klargöra de olika verksamheternas uppdrag för att skapa rätt förväntningar på varandras verksamheter. Introduktionsdagen ska också bidra till fler samarbetsytor och skapa relationer till medarbetare från olika verksamheter. Den ska också bidra till att förbättra och utveckla de goda samarbeten som redan sker mellan verksamheter i delregion Skåne sydväst. I och med en ökad kännedom om varandras verksamheter ska detta bidra till att öka kvaliteten på SIP.
- Under hösten 2023 tillsätts en arbetsgrupp med representanter från båda samverkansgrupperna med uppdrag att ta fram en rutin för avvikelse- och klagomålshantering mellan kommun och region inom delregion sydväst. Arbetsgruppen sammanställer också statistik på gruppnivå avseende avvikelser och klagomål samt delger styrgruppen resultatet.
- Samverkan för barn och unga utvecklas och implementeras framför allt genom arbetet i samverkansgrupp Barn och unga. Samverkan för vuxna och unga vuxna utvecklas och implementeras framför allt genom arbetet i samverkansgrupp Vuxna.
- Brukarorganisationer bjuds in två gånger per år till samverkansgruppernas ordinarie möten.
- Utredda eventuella villkor och förutsättningarna för att ingå i Maria-mottagning (för ungdomar upp till 25 år), i projektform, för kommunerna i sydväst.

Uppföljning

- Arbetsgruppen för avvikelshantering redovisar förslag på rutiner kring hantering av avvikelser mellan kommun och region till styrgruppen under andra kvartalet 2024.
- Arbetsgruppen för gemensam introduktionsdag redovisar förslag på ett upplägg för en sådan dag till styrgruppen under första kvartalet 2024.

Placering utanför hemmet

Målsättning

Parterna önskar minska behovet av placeringar utanför hemmet genom att tillhandahålla individanpassade insatser i så stor utsträckning som möjligt. Parterna vill möjliggöra en sammanhållen skolgång för barn och ungdomar samt en god hälso- och sjukvård genom tillgång till lagstadgad hälsoundersökning. Barnets hälsa och skolgång ska särskilt beaktas vid placering utanför hemmet. Alla placeringar utanför hemmet ska föregås av SIP inför start och avslut. Kostnadsfördelningen mellan huvudmännen ska vara klar innan placering utanför hemmet görs och följas upp samt eventuellt justeras.

Uppföljning

Uppföljning av följsamhet kring samverkan vid placeringar av barn och ungdomar utanför det egna hemmet genom eventuella avvikelser.

Kroppslig hälsa

Målsättning

Genom samarbete mellan psykiatrin, kommunen och primärvården ska antalet årliga hälsoundersökningar avseende somatisk hälsa samt rådgivning om levnadsvanor öka för personer med psykosjukdom, bipolär sjukdom, psykisk utvecklingsstörning eller funktionshinder.

Aktiviteter

Under hösten 2023 bilda en arbetsgrupp som tar fram förslag som kan möjliggöra start av piloter under 2024.

Uppföljning

Redovisning av arbetsgruppens resultat under andra kvartalet 2024.

Samsjuklighet psykisk sjukdom och skadligt bruk/beroende

Målsättning

Parterna ska upprätthålla kunskap om det fortsatta arbetet med samsjuklighetsutredningen.

Aktiviteter

- Samverkansgrupperna håller sig uppdaterade om samsjuklighetsutredningen genom deltagande i SSP (Skånegemensam samverkansgrupp psykiatri).

Uppföljning

Ingen uppföljning.

Personer med skadligt bruk och beroende av spel om pengar

Målsättning

Parterna önskar höja kunskapsnivån hos de anställda gällande individer med skadligt bruk och beroende av spel om pengar.

Aktiviteter

- Gå igenom befintligt kunskapsunderlag inom samverkansgrupperna för vidare spridning.
- Sprida information om vilka utbildningar som finns inom området.

Uppföljning

Genomfört informationsspridning på gemensamt möte med samverkansgrupperna under hösten 2023.

Integrerade verksamheter och arbetssätt

Målsättning

Parterna önskar erhålla ett så bra kunskapsunderlag som möjligt i syfte att utveckla integrerade verksamheter och arbetssätt. Genom integrerat arbete kan dubbelarbete undvikas och brukar- och patientfokuset kan öka.

Aktiviteter

- Bilda en arbetsgrupp med uppgift att kartlägga befintliga integrerade verksamheter och arbetssätt inom delregionen. Kartläggningen kan sedan ligga till grund för vidare satsningar under 2024.

Uppföljning

Arbetsgruppen redovisar kartläggningen för styrgruppen under andra kvartalet 2024.

Suicidprevention

Målsättning

Parterna har som målsättning att utarbeta en gemensam handlingsplan för suicidprevention inom delregion sydvästra Skåne.

Aktiviteter

- Under hösten 2023 tillsätts en arbetsgrupp med representanter från båda samverkansgrupperna som får i uppgift att ta fram förslag på en gemensam delregional handlingsplan för suicidprevention.

Uppföljning

Arbetsgruppen lämnar in ett förslag på gemensam handlingsplan för suicidprevention till styrgruppen under andra kvartalet 2024.

Detta avtal har upprättats i sex likalydande exemplar av vilka parterna tagit vars ett.

Datum 2023-11-23

Linda Welin
Verksamhetschef BUP, Skåne

Catharina Byström
Socialchef Vellinge kommun

Hans Brauer
Verksamhetschef Malmö/Trelleborg
vuxenpsykiatri

Annikki Tinmark
Förvaltningschef socialförvaltningen Trelleborgs
kommun

Caroline Schön
Primärvårdschef Malmö och sydvästra

Anneli Wibner
Socialchef Svedala kommun

Sofia Henderup Larsson
Utbildningschef Vellinge kommun

Svenjohan Davidsson
Förvaltningschef Bildningsförvaltningen Trelleborgs
kommun

Fredrik Aksell
Utbildningschef Svedala kommun